

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

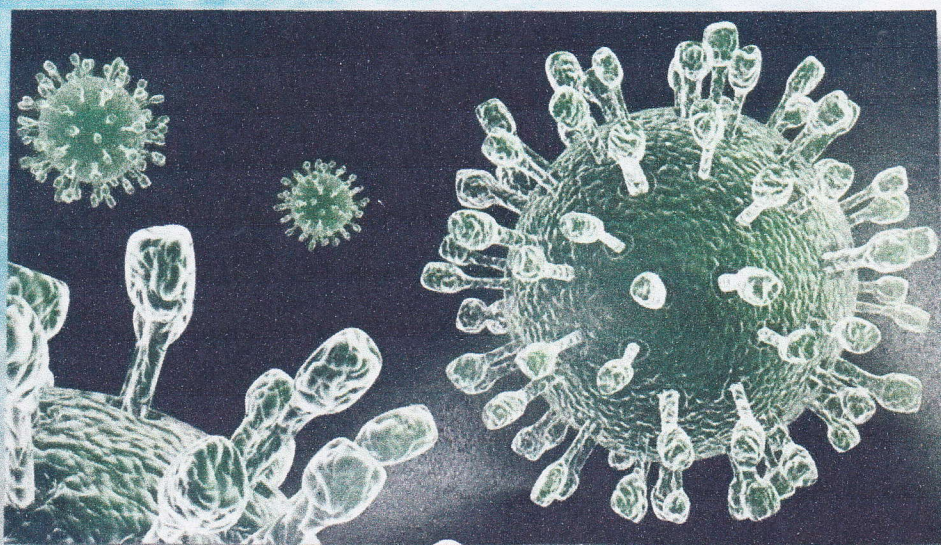
โรคอุจจาระร่วง จากเชื้อไวรัส

โรคอุจจาระร่วง เป็นภาวะที่พบได้บ่อยทั้งในเด็กและผู้ใหญ่ หมายถึง กลุ่มอาการที่มีการถ่ายอุจจาระเหลวหรือเป็นน้ำ ตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป ใน 1 วัน หรือถ่ายอุจจาระเป็นน้ำหรือเป็นมูกเลือดแค่เพียงครั้งเดียว และอาจมีอาการอาเจียน หรือ เป็นไข้ร่วมด้วย

โรคอุจจาระร่วง สามารถแบ่งได้ตามระยะเวลาที่ป่วย เช่น อุจจาระร่วงเฉียบพลัน คือ มีอาการอุจจาระร่วงน้อยกว่า 7 วัน และอุจจาระร่วงเรื้อรัง คือ มีอาการอุจจาระร่วงนานกว่า 7 วัน นอกจากนี้ยังแบ่งตามเชื้อที่เกิดให้เกิดอาการอุจจาระร่วง เช่น เชื้อแบคทีเรีย เชื้อไวรัส สารพิษ สิ่งแปลกปลอม เป็นต้น

โรคอุจจาระร่วงจากไวรัส

เชื้อไวรัสส่วนใหญ่ที่ทำให้เกิดอาการอุจจาระร่วง เช่น เชื้อไวรัสโรตา (Rotavirus), เชื้อไวรัสโนโร (Norovirus)

โรคอุจจาระร่วงจากไวรัสโรตา พบมาก ในกลุ่มเด็กเล็ก อายุต่ำกว่า 5 ปี แต่ในรอบ 2 ปี ที่ผ่านมา พบว่ามีรายงานการป่วย ในผู้ใหญ่เพิ่มขึ้น ซึ่งอาจติดเชื้อจากการดูแลเด็กที่ป่วย หรือติดจากการปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม โดยเชื้อไวรัสโรตามักจะพบมาก ในช่วงฤดูหนาว

สาเหตุ เชื้อไวรัสโรตาที่ทำให้เกิดอาการอุจจาระร่วงในมนุษย์ มี 7 สายพันธุ์ (A, B, C, D, E, F, G) เด็กที่อายุน้อยกว่า 5 ขวบ เกือบทุกคน จะติดเชื้อไวรัสกลุ่มนี้อย่างน้อยหนึ่งครั้ง

อาการ อาจจะมีไข้ มีน้ำมูกและไอเล็กน้อยนำมาก่อน คล้ายการ ติดเชื้อไวรัสอื่น ๆ แต่จะมีอาการช่วงสั้น ๆ แล้วมีอาการทางเดินอาหารตามมา มักมีอาเจียนมากใน 1 - 2 วันแรก และท้องร่วงเป็นน้ำพุ่งหลายครั้ง หากไม่ได้รับเกลือแร่เพียงพอจะท้องอืดมาก อาจถ่ายอุจจาระมาก จนก้นแดง

อาการอาเจียนจะเป็นในช่วงสองวันแรกแล้วดีขึ้น แต่ท้องร่วง จะอยู่นานประมาณ 5 - 7 วัน

การติดเชื้อ เกิดจากการกินสิ่งปนเปื้อนอุจจาระที่มีเชื้อนี้ เช่น เด็กมือเปื้อนแล้วอมหรือดูดนิ้ว หรือเชื้อ / อุจจาระติดกับของเล่นหรือ เครื่องใช้ ดังนั้นจึงมักมีการระบาดของไวรัสโรตาในโรงเรียนเด็กเล็ก หรือสถานเลี้ยงเด็ก

การรักษา

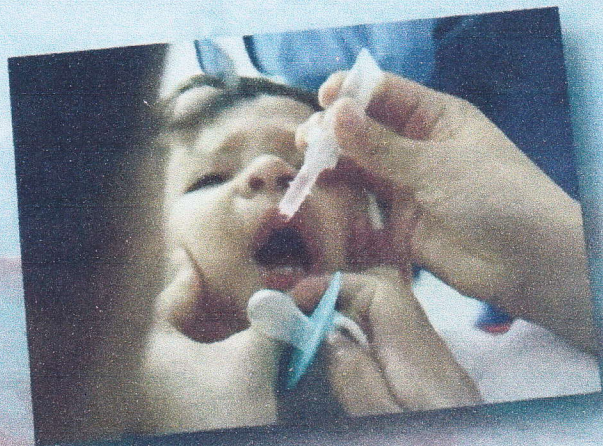
ไม่มีการรักษาเฉพาะ เป็นการรักษาตามอาการ เช่น การให้สารน้ำและเกลือแร่ทดแทน ถ้ามีภาวะขาดน้ำ เป็นต้น

วัคซีนป้องกันโรคอุจจาระร่วงจากไวรัสโรตา

โดยกระทรวงสาธารณสุขอยู่ระหว่างดำเนินการ เพื่อนำวัคซีนนี้เข้าสู่แผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของประเทศต่อไป ทำให้ขณะนี้ยังไม่มีให้บริการในโรงพยาบาลรัฐทั่วไป แต่มีให้บริการแบบมีค่าใช้จ่ายในโรงพยาบาลเอกชน โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย หรือโรงพยาบาลของรัฐบางแห่ง

ข้อบ่งใช้วัคซีนป้องกันโรคอุจจาระร่วงจากไวรัสโรตา

ใช้เฉพาะในเด็กเล็ก เป็นวัคซีนชนิดหยอดเข้าทางปาก จำนวน 2 หรือ 3 ครั้ง ขึ้นอยู่กับชนิดของวัคซีน อายุที่ให้วัคซีน คือ 2 และ 4 เดือน ถ้าเป็นชนิดหยอดสองครั้ง และ 2, 4 และ 6 เดือน สำหรับชนิดหยอด 3 ครั้ง โดยวัคซีนสามารถลดการป่วยหรือลดความรุนแรงของโรคได้

โรคอุจจาระร่วงจากไวรัสโนโร

เป็นไวรัสในกลุ่มที่ก่อ “โรคหวัดลงกระเพาะหรือ
สต้อมมัค ฟลู (stomach flu)” มักพบในฤดูหนาว พบได้ทั้งในเด็ก
และผู้ใหญ่

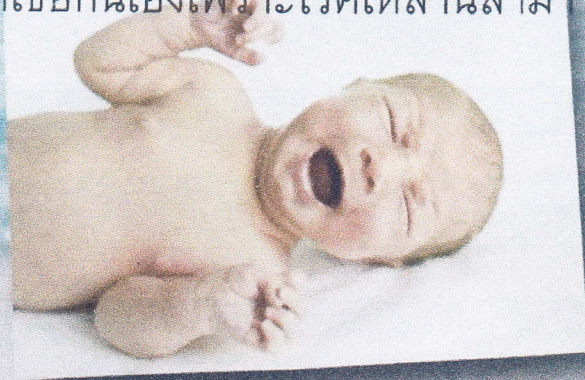
โรคนี้จะปรากฏอาการของโรคหลังได้รับเชื้อเข้าไปเพียง
24 - 48 ชั่วโมง หรือเกิดอาการได้เร็วกว่านั้น อาการที่พบบ่อย ใช้
หนาวสั่น ปวดศีรษะ ปวดเนื้อปวดตัว อาเจียน ปวดท้องมาก ท้องเสีย
อ่อนเพลีย อาการของโรคจะเป็นอยู่ไม่นานเพียงวันสองวันและอาการ
มักไม่หนักแต่ผู้ป่วยจะมีความรู้สึกที่ไม่สบายมาก ๆ

สำหรับเด็ก ผู้สูงวัยผู้ที่มีภูมิคุ้มกันอ่อนแอ มักมีอาการมากกว่า
หนุ่มสาว โรคสามารถแพร่ติดต่อกันจากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่ง
ได้โดยง่ายตาย

การติดเชื้อ อาจติดโดยเข้าทางการรับประทานอาหาร
เครื่องดื่ม ติดจากผู้ปรุงหรือบริการอาหาร ติดจากจาน ชาม ช้อน
ผ้าเช็ดอุปกรณ์ อาหารที่ก่อการติดเชื้อบ่อย ได้แก่ หอยนางรมสด
ลวก หรือปรุงไม่สุกทั่วถึง ผู้ที่ติดเชื้อแล้วจะแพร่เชื้อต่อไปได้อีกประมาณ
สามวัน

โรคนี้แล้วป่วยได้อีกเพราะไวรัสมีหลายสายพันธุ์จึงติดเชื้อ
ต่างสายพันธุ์ซ้ำอีกได้

โรคอุจจาระร่วงจากไวรัสโนโร ไม่มีวัคซีนป้องกันโรค และ
ไม่มีวิธีการรักษาโดยเฉพาะ เป็นการรักษาตามอาการเท่านั้น เช่น
ให้ดื่มน้ำละลายผงน้ำตาลเกลือแร่ (โอ อาร์ เอส) เพื่อป้องกันการขาดน้ำ
ไม่ควรซื้อยาฆ่าเชื้อกินเองเพราะโรคเหล่านี้สามารถหายได้เอง

การป้องกันโรคอุจจาระร่วงจากเชื้อไวรัส

สามารถป้องกันได้โดย

1. หมั่นล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่หรือเจลล้างมือทั้งก่อนปรุงประกอบอาหาร และหลังการใช้ห้องน้ำ
2. กำจัดขยะมูลฝอย เศษอาหารเพื่อไม่ให้เป็นที่แหล่งเพาะพันธุ์แมลงวัน หนู สัตว์กัดแทะ และสัตว์อื่นๆ
3. รับประทานอาหารที่ปรุง “สุก ร้อน สะอาด” และไม่รับประทานอาหารสุกๆ ดิบๆ โดยเฉพาะอาหารที่ปรุงจากเนื้อสัตว์อาหารทะเล
4. ล้างผักและผลไม้ให้สะอาด หลีกเลียงน้ำและอาหารที่ไม่สะอาด
5. ทำความสะอาดอุปกรณ์ ของเล่น และเสื้อผ้าของผู้ป่วย โดยใช้ น้ำยาทำลายเชื้อที่มีส่วนผสมของโซเดียมไฮโปคลอไรต์ เช่น ผงฟอกขาว น้ำยาซักผ้าขาว เป็นต้น

อาหาร / น้ำ เสี่ยง
ต่อโรคอุจจาระร่วง
จากไวรัส

ถ้ามีอาการอุจจาระร่วงให้ดื่มน้ำละลายผงน้ำตาลเกลือแร่ (โอ อาร์ เอส) เพื่อป้องกันการขาดน้ำ ไม่ควรซื้อยามาซื้อกินเอง เพราะโรคเหล่านี้สามารถหายได้เอง หากผู้ป่วยมีอาการไม่ดีขึ้น ยังถ่ายบ่อย อาเจียน อ่อนเพลีย โดยเฉพาะในเด็กเล็กและผู้สูงอายุขอให้รีบพบแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขใกล้บ้าน”

สำนักสื่อสารความเสี่ยงและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ

กรมควบคุมโรค โทร. 0 2590 3855 หรือ

สายด่วนกรมควบคุมโรค 1422

www.riskcomthai.org

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control